

Protocol Medicijnverstrekking, medicijntoediening & medisch Handelen VO Best Oirschot

Inhoudsopgave

1. INLEIDING MEDICIJNVERSTREKKING EN MEDISCH HANDELEN
2. LEERLING WORDT ZIEK OP SCHOOL
3. HET VERSTREKKEN VAN MEDICIJNEN IN NOODSITUATIES
4. (REGULIERE) MEDISCHE HANDELINGEN

Bijlagen

1. Toestemmingsformulier
- 2a. Afspraken m.b.t. het uitvoeren van medische handelingen op school
- 2b. Medicijninstructie
3. Hoe te handelen bij een calamiteit
4. Standpunt bestuur van V.O. Best-Oirschot

Algemene opmerkingen:

- . Dit protocol is opgesteld volgens richtlijnen van de GGD
- . Waar ouders staat, worden ouders of verzorgers bedoeld

VASTGESTELD juli 2015

VRI15342.BRC

1. INLEIDING MEDICIJNVERSTREKING, MEDICIJNTOEDIENING EN MEDISCH HANDELEN

Personeelsleden op scholen van VO Best Oirschot worden regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet.

Ook krijgen zij steeds vaker het verzoek van ouders om hun kind de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen.

De begrippen zijn de volgende:

Het verstrekken van medicijnen houdt in dat medicijnen ter beschikking worden gesteld. Dit is de verantwoordelijkheid van de apotheker (voor medicijnen op recept) of van de ouders.

Het toedienen van medicijnen betekent dat medicijnen op of in het lichaam worden gebracht. Het kan gaan om oogdruppels, pleisters, pillen, inhalatie-aerosolen, zetpillen, etc. Dit is de verantwoordelijkheid van de leerling of zijn ouders.

Medisch voorbehouden handelingen gaan over handelingen waarbij een voorwerp (sonde, naald of mes) in het lichaam wordt gebracht met het oog op zijn gezondheid. Dit is de verantwoordelijkheid van een arts of verpleegkundige.

Uitgangspunt van dit protocol is dat er geen medicijnen worden verstrekt aan leerlingen.

Er zijn drie te onderscheiden situaties:

- De leerling wordt ziek op school (zie hoofdstuk 2)
- Het verstrekken van medicijnen op verzoek (zie hoofdstuk 3)
- Medische handelingen (zie hoofdstuk 4)

NB: dit protocol voorziet in richtlijnen waarbij voor alle betrokken partijen de beste voorwaarden worden georganiseerd, maar in de praktijk zal bij spoedgevallen altijd een afweging tussen protocollaire en pragmatische zaken moeten plaatsvinden.

2. LEERLING WORDT ZIEK OP SCHOOL

Regelmatig komt een leerling 's morgens gezond op school en krijgt hij of zij tijdens de schooluren last van hoofd-, buik- of andere soorten pijn. Ook kan een leerling bijvoorbeeld door een insect gestoken worden.

Eerder was het zo dat een personeelslid – zonder eerst toestemming te vragen aan de ouders - een “paracetamolletje” verstreekte of Azaron op de plaats van een insectenbeet wreef.

Een probleem bij het meteen reageren met een middeltje, is dat in zijn algemeenheid een personeelslid niet deskundig is om een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Uitgangspunt moet zijn dat er geen medicijnen (dus ook geen drogistenmedicijnen) worden verstrekt en dat een leerling die ziek is geworden, naar huis mag gaan. Als hij daar zelf niet toe in staat is, en ouders of verzorgers hem niet komen ophalen blijft hij echter op school.

Bij ernstig zieke leerlingen gelden een aantal stappen:

1. Zorg dat tijdens het organiseren van opvang van een ernstig zieke leerling, waarvoor de inschatting is dat een arts nodig is, dat hij niet alleen blijft (BHV/EHBO-er);
2. Vraag informatie over de leerling op bij de receptie of de leerling-administratie en kijk of er speciale (medische) notities zijn betreffende deze leerling;
3. Bel dan met een huisarts of een huisartsenpost in de buurt en als die niet bereikbaar zijn, met 112 over hoe verder te handelen;
4. Neem daarna meteen contact op met de ouders (of het aangegeven waarschuwingsadres), zodat die weten dat de leerling ziek is geworden;
5. Daarna wordt, bij situaties zoals beschreven bij punt 4, de schoolleiding geïnformeerd.

Uitgangspunt is: men handelt zo zorgvuldig mogelijk en conform het protocol, waarvan alle personeelsleden en de ouders op de hoogte zijn.

Tips:

- a) zorg dat de waarschuwingsnummers (van ouders/verzorgers) in de leerlingenadministratie staan en jaarlijks worden geactualiseerd;
- b) zorg voor een verantwoordelijke voor het invoeren van wijzigingen als ouders dit doorgeven via directie of administratie;
- c) zorg dat elke medewerker de waarschuwingsnummers meteen ter beschikking heeft;
- d) neem in deze lijst ook bekende gegevens m.b.t. allergieën en/of medicijngebruik op (zoals deze door de ouders gemeld werden bij aanmelding);
- e) maak van levensbedreigende zaken (bijv. een noten- of bijensteekallergie) een aparte vermelding in een gekleurd veld op de lijst.

3. HET VERSTREKKEN VAN MEDICIJNEN IN NOODSITUATIES

Leerlingen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma of antibiotica of een spuit voor behandeling van de gevolgen van allergieën o.i.d..

Ouders vragen dan soms aan de schoolleiding of een personeelslid deze middelen wil en kan toedienen.

VO Best-Oirschot neemt hierin het volgende standpunt in:

1. ouders kunnen ervoor zorgen dat te verstrekken medicijnen op school aanwezig zijn.
2. leerlingen dienen zichzelf de medicijnen toe;
3. voor leerlingen bij wie het noodzakelijk is om in een acute situatie onmiddellijk een levensreddende spuit toe te dienen (notenallergie, bijensteek etc.), kan bij de inschrijving van deze leerlingen een formulier (bijlage 1) worden ingevuld door ouders en schoolleiding. Op dit formulier staan de plichten van ouders en school omschreven en daar tekenen zij beiden voor.

De ouders tekenen ervoor dat zij:

1. het formulier volledig naar waarheid invullen en een verklaring van de behandelend arts bijvoegen;
2. het initiatief zullen nemen om met de personeelsleden (die na overleg met de directie vrijwillig hebben ingestemd om deze zorg op zich te nemen), in overleg te gaan om de wijze van toediening van het noodmedicijn te bespreken;
3. het initiatief zullen nemen om minimaal 1 x per 3 maanden de voortgang met deze personeelsleden te bespreken;

4. bij de start van een nieuw schooljaar contact op zullen nemen om de stand van zaken opnieuw te bespreken;
5. direct contact op zullen nemen met de school bij verandering van de medische conditie van de leerling, van het medicijn of bij verandering van de manier waarop het medicijn toegediend moet worden;
6. ervoor zorgen dat voldoende medicijnen in oorspronkelijke verpakking (met etiket, voorschrift en de naam van de leerling) op school aanwezig zijn;
7. zelf letten op de vervaldatum van de medicijnen.

De directie van de school tekent ervoor dat:

er zorg voor wordt gedragen dat het bovengenoemde formulier met de afspraken op een voor alle betrokkenen bekende, duidelijke plaats is opgeborgen. De medicijnen, die bij nood moeten worden toegediend, worden zo bewaard dat het personeel, dat bij de noodsituatie betrokken kan zijn weet waar de medicijnen zijn. Het noodnummer van de leerling zal voor die personeelsleden in Magister zichtbaar zijn.

Enkele praktische adviezen:

- a) Als het gaat om het verstrekken van reguliere medicijnen gedurende een lange periode, dan vervult de school hierin geen rol!! De ouders moeten het initiatief nemen voor een overleg om de reguliere medicatie te organiseren en weten dat zij daarvoor geen personeelsleden kunnen inschakelen. Wijs ze daarop bij de inschrijving.
- b) Mocht de situatie zich voordoen dat een leerling niet goed op een acuut medicijn (waarvoor dus een formulier en een noodspuit aanwezig is) reageert, dan moet direct gebeld worden met wie op het formulier is aangegeven. Volg bij een ernstige situatie de richtlijnen in bijlage 3.

4. (REGULIERE) MEDISCHE HANDELINGEN

VO Best Oirschot vindt dat personeelsleden **geen medische handelingen** mogen uitvoeren. In uitzonderlijke situaties en na voorafgaand overleg tussen de directeur, de ouders en eventueel huisarts en specialist, kan worden nagegaan of het in acute allergiereacties mogelijk is om toch medisch te acteren.(voor voorwaarden zie bijlage 4). De medewerking die in dat geval zal worden verleend, bestaat uit het beschikbaar stellen van een ruimte en de zorg voor een adequate opslag van de medicatie (zie ook hoofdstuk 3).

Dit houdt concreet in, dat reguliere medische handelingen, in de praktijk bestaand uit het op regelmatige tijden toedienen van injecties als gevolg van een chronische ziekte of aandoening, **te allen tijde** door ouders dienen te worden uitgevoerd of door een bevoegde derde die daarvoor door de ouders is gemachtigd, zijnde geen personeelslid van VO Best Oirschot.

Ouders overleggen in dat geval van tevoren met de schoolleiding over:

- wie naar school komt om de handeling(en) uit te voeren;
- wanneer de handeling moet/kan plaatsvinden;
- de ruimte waar de handeling kan plaatsvinden;
- hoe te handelen als er iets verkeerd gaat (bijv. verpleegkundige verschijnt niet of niet op de afgesproken tijd of er volgt een onverwachte reactie op de handeling);
- wie in het oog houdt of alles verloopt, zoals afgesproken (denk daarbij ook aan afwezigheid van het personeelslid waarmee de afspraken worden gemaakt);
- wijze en tijd van informeren als er een wijziging in de afspraken komt.

Het zal duidelijk zijn dat - gezien de ingrijpende aard van de toediening - de afspraken m.b.t. bovengenoemde punten schriftelijk moeten worden vastgelegd en dat alle documenten m.b.t. medicijnverstrekking in noodgevallen en medische handelingen, door de ouders moeten worden ondertekend.

BIJLAGEN

Bijlage 1

Toestemmingsformulier

Dit is een standaard formulier, dat voor elke leerling die wordt ingeschreven ingevuld zou moeten worden. Het betreft afspraken over hoe de school zal handelen voor het geval een leerling ziek wordt op school. Het gaat voor dit formulier niet om specifieke medische situaties. N.a.v. de gegevens die worden ingevuld, kunnen wel gesprekken volgen met ouders voor het organiseren van de zorg die nodig is voor een leerling.

Het formulier kan de volgende informatie bevatten:

Verklaring Toestemming tot handelwijze voor als de leerling ziek wordt of gewond raakt op school (bijlage bij het inschrijfformulier van de school)

Het kan voorkomen dat uw kind gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt, door een insect wordt geprikt of iets dergelijks. In een dergelijk geval zal de school altijd contact opnemen met u als ouders, verzorgers of met een andere, door u aangewezen, persoon.

Een enkele keer komt het voor dat al deze personen niet te bereiken zijn. Als deze situatie zich voordoet, zal de school een zorgvuldige afweging maken of uw kind gebaat is met een eenvoudige pijnstillert, of afzondering en rust, of naar huis laten gaan en zal bij twijfel altijd een arts geconsulteerd worden.

Wilt u aangeven met welke personen achtereenvolgens contact gezocht moet worden als de ouders niet bereikbaar zijn?

Ondergetekende gaat akkoord met bovengenoemde handelwijze ten behoeve van:

Naam leerling:

Geboortedatum:

Naam ouder/verzorger:

(tevens 1e waarschuwingsadres)

telefoon thuis..... mobiel.....

telefoon werk:mobiel.....

Naam, adres, woonplaats huisarts:

telefoon:

Te waarschuwen personen, indien 1e ouder/verzorger niet te bereiken is:

1. Naam.....

Relatie tot leerling: (bijv. vader, tante, buurvrouw)

telefoon thuis..... mobiel.....

telefoon werk:

2. Naam.....

Relatie tot leerling.....

telefoon thuis..... mobiel.

telefoon werk.....

Mijn kind is overgevoelig/allergisch voor de volgende zaken:

.....
.....
.....
.....
.....

U, ouders/verzorgers, bent verplicht, en ervoor verantwoordelijk, ervoor te zorgen dat de gegevens op dit formulier zolang uw kind bij ons op school zit, actueel zullen blijven en op school aanwezig zijn. Het is voor de gezondheid van uw kind, van groot belang dat de gegevens actueel blijven.

Om die reden verklaart u dan ook dat u veranderingen direct zult doorgeven aan de directie van de school.

Ondertekening door ouders/verzorgers:

Naam:

Plaats:

Datum:

Handtekening:

Bijlage 2a

Afspraken m.b.t. het uitvoeren van medische handelingen op school

Ondergetekenden (ouders en school) verklaren de volgende afspraken met elkaar gemaakt te hebben met betrekking tot uitvoering van de zogenaamde medische handelingen op school bij:

Naam leerling

Geboortedatum

Adres

Postcode en plaats

Naam ouder(s)/verzorger(s)

telefoon thuis

telefoon werk

Naam huisarts

Telefoon

Naam specialist

Telefoon

Afgesproken is, dat bij bovengenoemde leerling de voor hem/haar noodzakelijke medische handelingen op school zullen worden uitgevoerd:
door de vader/moeder/een derde (doorhalen wat niet van toepassing is), namelijk
.....(naam)
te bereiken op(telefoonnummer), geen personeelslid van VO Best
Oirschot

Deze medische handeling:

bestaat uit

.....
.....

en is nodig vanwege de ziekte:

.....
.....

en moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijdstippen

om..... uur

om uur

om uur

om uur

OF:

mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie (shock, allergie, acuut):

.....
.....

Wijze van toedienen en bewaren:

.....
.....

Tenslotte is afgesproken dat:

- de medische handeling plaats kan vinden in ruimte
- als degene die de medische handeling zou verrichten, niet op de afgesproken tijd kan verschijnen, hij/zij daarover de school zo snel mogelijk op de hoogte stelt en aangeeft hoe het opgelost wordt;
- als degene die de medische handeling zou verrichten, niet op de afgesproken tijd verschijnt zonder bericht, de ouder telefonisch wordt benaderd door de schoolleiding;
- de ouders bijhouden of de medische handeling op de juiste tijd en wijze
- plaatsvindt;

Eventuele aanvullende opmerkingen:

.....
.....
.....
.....

U, als ouders/verzorgers, bent verplicht, en verantwoordelijk, ervoor te zorgen dat de gegevens van dit formulier zolang uw kind bij ons op school zit, actueel te houden en er zorg voor te dragen dat de noodzakelijke gegevens altijd op school beschikbaar zijn. Het is van groot belang dat de gegevens actueel blijven. U verklaart om die reden dan ook dat u veranderingen direct zult doorgeven aan de directie van de school.

Aldus is afgesproken:

Plaats.....

Datum:

Ouder/verzorger:

Naam:

Handtekening:

Namens de school:

De directeur:

Naam:

Handtekening:

Bijlage 2b

Medicijninstructie

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op:

Op (datum):

Door (datum):

Functie:

Van (instelling):

Aan:

Functie(s):

Van (naam + plaats school):

Bijlage 3

Hoe te handelen bij een calamiteit

Hoe moet een school handelen bij een calamiteit ten gevolge van:

- het toedienen van medicijnen aan een leerling in een acute situatie;
- het uitvoeren van een medische handeling.

Richtlijnen

1. Laat het (de) leerling niet alleen. Probeer rustig te blijven. Observeer de leerling goed en probeer hem of haar gerust te stellen;
2. Waarschuw zo snel mogelijk een bedrijfshulpverlener (BHV-er) voor bijstand;
3. Bel direct de huisarts in de buurt en indien bekend, de huisarts en/of de specialist van de leerling;
4. Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112;
5. Geef door naar aanleiding van welk medicijn of medische handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan (eventueel welke fout is gemaakt);
6. Zorg ervoor dat alle relevante gegevens van de leerling bij de hand zijn (of laat ze direct door iemand opzoeken) zoals:
 - Naam van de leerling
 - Geboortedatum
 - Telefoonnummer van ouders en/of andere, door de ouders aangewezen, persoon
 - Naam + telefoonnummer van huisarts/specialist
 - Ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handeling nodig zijn.
7. Bel de ouders (bij geen gehoor een andere, door de ouders aangewezen persoon):
 - Leg duidelijk uit wat er gebeurd is;
 - Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd;
 - In geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis de leerling is gegaan.

Bijlage 4

Standpunt van bestuur VO Best Oirschot

Als personeelsleden zouden worden betrokken bij de zorg rond een (chronisch) zieke leerling, dan zouden zij daarmee partners in die zorg worden. In zo'n geval zou het voor kunnen komen dat personeelsleden gevraagd worden om een medische handeling bij een leerling uit te voeren, waartoe zij niet bekwaam zijn. Deze, niet alledaagse, positie van een personeelslid wordt door het bestuur uiterst serieus genomen.

Daarom vindt het bestuur van VO Best Oirschot dat haar personeelsleden geen medische handelingen mogen uitvoeren.

In zeer uitzonderlijke situaties en na voorafgaand overleg tussen de directie, ouders en een individueel personeelslid, kan een uitzondering worden gemaakt, die dan zorgvuldig moet worden vastgelegd en regelmatig moet worden geëvalueerd. Soms verdient het dan aanbeveling een personeelslid een bekwaamheidsverklaring te laten halen. Heeft een personeelslid namelijk geen bekwaamheidsverklaring, dan kan hij bij onoordeelkundig handelen aangesproken worden voor de aangerichte schade. Het personeelslid dat onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts een medische handeling (BIG) verricht is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling). Het schoolbestuur kan op zijn beurt als werkgever eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden.

Door helder te zijn over de beleidslijnen, de (on)mogelijkheden en door de afspraken vast te leggen, wordt zoveel mogelijke zekerheid aan leerling, ouders, personeelsleden en schoolleiding geboden rondom de medische zorg voor leerlingen. Ook voor de verzekeraar van de school / het bestuur moet duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld.